

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőrség fővárosi szereplése és a sajtó.

Írta: Preszly Lőránd csendőrfőhadnagy.

Annak a harcznak a középpontjában — melyet az állam és a társadalom a bűnözés ellen folytat — testületünk áll.

A társadalom nyugodt fejlődését és békés munkálkodását — tudvalevő — folytonosan zavarják, igen sokszor megbénítják azok a társadalmon kívül álló elemek, kik bűnös utakon haladnak és így tartják fenn magukat.

A harc elkeseredett és élet-halálra menő, mert ezek a bűnös elemek nem hajlandók belátni azt, hogy egyedül a tisztességes ut az élet és a boldogulás utja, azért valószínű háboru jellege van e harcznak, a csendőrség és a büntetettek harczának, küzdelmének.

A harc elkeseredett, mert a társadalmon kívül álló bűnös emberek önként, maguk közösitik ki magukat a tisztességes társadalomból és abban a téves rögeszmében élnek, hogy ők megvetett, kidobott és gyűlölt alakjai a tisztességes társadalomnak, így lassankint elidegenednek, elszoknak, elvadulnak attól és valósággal belenőnek abba a világba, melynek romlott még a levegője is, a bűn világába, ahol meg van mindenre az engedély, a mi rossz; ahol teljes az egyenlőség és az uralomnélküliség; ahol nincs törvény, nincs erkölcs, nincs erény, nincs tisztesség, nincs szemérem, csak bűn és romlottság.

A harc élet-halálra menő, mert amennyire borzalmasan véres és rettentő ijesztő módon, kegyetlen és lelketlen büntettek elkövetésével hívják fel magukra ezek a bűnös emberek a közfigyelmet és ingerlik, fokozzák maguk ellen az állam és a tisztességes társadalom jogos haragját, épen annyira erős, harczra elszánt az a kiterjedt hatalmu, állig fegyverzett testület, melynek hivatása a bűnözés elleni kemény és ádáz harczot eredményesen megvívni: a m. kir. csendőrség.

A bűn ereje és hatalma nagy, mindennél hatalmasabb. Végig kíséri az embert egész életén át a bölcsőtől a koporsóig. Ott ólálkodik, ott leselkedik folytonosan körülötte, mint egy rossz szellem, csalja, csábítja és megfontja a hálójába kerített áldozatát. Szívtelen és lelketlen kerítő, mely kíméletlenül elbuktatja az embert, kiől

belőle minden emberiséget és megfojt minden jóra, minden nemesre való törekvési hajlamot és képességet. Nagy ellensége a boldogulásnak és esküdt ellensége minden törvényszerű állapotnak.

Az államnak épen azért egyik legfontosabb feladata megvédeni nemesak önmagát, hanem intézményeit és polgárait is e veszedelmes ellenség: a bűnözés ellen, mert nyugodt fejlődését minden téren esakis úgy biztosíthatja, ha gonosz emberek nem zavarják a dolgozni kívánó és dolgozni tudó emberek békés munkálkodását s ha ott, ahol ez mégis megkíséreltetnék, a hol a közveszélyes, ártalmas elemek nem átalják zavarni ezt a nyugodt fejlődést, békés munkásságot, ott az állam részint megelőző, részint megtorló intézkedéseivel csökkenteni igyekszik a gonosz elemek garázdálkodását, megfekezi, megköti azt és biztosítani iparkodik a mindennek legfőbb, éltető elemét: a rendet és az általános személy- és vagyonbiztonságot.

A nyugodt állami élet és fejlődés biztosítása, tehát az általános biztonság fenntartása nemesak állami, hanem társadalmi érdek is, és amennyire igaz az, hogy a csendőrség az államhatalom szerve és hatalmi tényező, épen annyira kétségtelen, hogy a társadalmi érdekeket védő, előmozdító és szolgáló intézmény is. Hogy e kettő hivatását, nemes rendeltetését testületünk úgy fogja fel és hogy átérzi e kettős rendeltetésnek súlyát és fontosságát, mi sem bizonyítja jobban három évtizedes múltjánál. Ez a néhány évtized, mióta testületünk átvette a pandur-korszak szomorú és nehéz örökségét, mindennél fényesebb bizonyosságát adja annak, hogy e rövid idő alatt is mit végzett, ezerféle hivatását, sokoldalú szolgálatát miképen teljesítette — ez az ország lakosságának számáboz viszonyítva — aránylag még mindig csekély létszámmal küzdő testület mennyiben tudott idomulni a kor, a művelődés, a technika stb. haladásáboz.

Más várt reá megalapítása idején és változott a szolgálata a jelenben.

A végtelen puszták lakói, az erdő mélyét járó betyárok, az utszéli csárdák szegénylegényei régen kivesztek, elmultak, elköltöztek, amint elmultak, eltűntek a puszták, el az ingoványos madasok és ma már csak itt-ott emlékeztet bennünket vissza egy-egy düledező, füstös csárdarom a betyárélet romantikus világára.

Első magyar vill. erőre
borond. hangszer-gyár
honvédség, valamint a m.
Orosz és a szabadalmazott
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeit. Harmonikák erős el-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjogyzék minden hang-
szerről külön kértetik. 6

STOWASSER JÁNOS

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

osás.ári és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
Ludovika Akadémia bázil hangszerkészítője, az
Rákóczi tőregató feltalálója Budapestr, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ma már nincsenek meg a végtelen puszták, nincs meg a vadon erdő, nincsenek lakatlan, ember nem járta, nehezen megközelíthető helyek, a betyárok menhelyei. Ma már eltűntek a mocsarak, az erdőket kiirtották vagy okszerűen kezelik, mindenfelé vasut, pompás műutak vezetnek és — ami a legfőbb — mindenütt ott czir-kál és mindenhova eljut a csendőrrjárőr.

Hanem valami mégis megmaradt a multból. A gonosz-ság, a betyárság, de valamivel rosszabb kivitelben, rossz-szabb értelemben és rosszabb minőségben, mint a milyen azoké a betyko, sokszor gavalléros gondolkodásu Bogár Imréké és Sobri Jóskáké volt.

Ma a gonoszság alkalmazkodik az erkölcsök züllött-ségehez, magán viseli annak bélyegét és benne vissza-tükröződnek annak vonásai. A bűnözés módosult a maga formáival a kor romlottságáboz. A pusztákon, az erdőkben ma már nem lehet elbujni, a gonoszság egészen közel buzódott az emberlakta helyekbe, mert nincs könnyebb, mint elkeveredni a nagy tömegben, eltűnni a hasonló emberek százai között, kik közül nagyon farsztó kiválasztani a bibliai fekete bárányt. A bűn bűncsnt mondott a pusztáknak és egészen közel ütötte fel sátrát az emberek lakóhelyeihez, talán azért is tudja olyan könnyen kiszedni onnan áldozatait. A bátor, sok-szor nemeslelkű betyárok utódai alattomos, alacsony-lelkű, csuszó-mászó gonosztevékké lettek, kiket nem a virtus vagy a szegénység bajt a bűnbe, hanem az el-koresosultság, a romlottság és az elvadultság. A régi, egyszerű, primitív gonosztevés ma komplikált, szövevé-nyes, tudományos mesterséggé fejlődött, maholnap már titkos «iskolái» is lesznek, «kímüvelik» magukat s a nagy városokból, a népesebb helyekből csinálnak Bakonyt és Sodomát.

Ez ellen vette fel, ez ellen folytatja testületünk a kíméletlen barezot nemcsak az állam, de a társadalom megvédése és megmentése érdekében is. Hogy ez a cse-ndes és zajtalan munkálkodás eddigelé eredményes volt, bizonyítják ezt azok a spontán, tehát minden külső befolyástól mentes elismerések, melyekkel nemcsak az államhatalom mindenkori képviselői, hanem az összes társadalmi körök és tényezők testületünkkel szemben mindenkör adóztak. Ezek az elismerések igazolják azt is, hogy testületünk minden agja felfogja és megérti a kor haladását, igyekszik alkalmazkodni annak változott viszonyaihoz, szeretetet és lelkesültséget, törekvést és tudást, bátorságot és elszántságot visz bele a szolgálá-tába és örömmel szolgálja országunk biztonságát, a tár-sadalom kulturális és gazdasági előrehaladását.

Azt az új büntetőjogi irányt, melynek alapezélja az, hogy az embereket akként mentsük meg a büntöl és adjuk vissza az életnek, hogy lebetövé teszszük a bűnözés elkerülését, ezóval a bűnözés lehetőségét csök-kentjük, megértette a csendőr-testületünk is és minden

egy tagja humánus, emberies módon igyekszik mun-kálkodását az összboldogulás javára eredményessé tenni.

Ennek tulajdonitom azt a végtelen nagy tiszteletet, mely testületünket körülveszi és azt a feltétlen bizal-mat, mely a csendőrség kötelességtudásába, teljesítési képességébe és megbízhatóságába fektetve van.

A politikai események utóbb a csendőrség egy részét a főváros oltalmára rendelték. Megvallom, nem csakély aggodalommal néztem e szokatlan szereplés elé. A falu-kat, a belátatlan országutakat járó, fátlan mezőket és szakadékos hegyeket portyázó csendőrt, aki a vidék életének az ütérén tartja állandóan a kezét, aki meg-szokta a vidék egyszerű életét, félttem, hogy megzavarja az a sok rendkivüliség, az a szokatlanul nagy zaj, az a kápráztató fényesség és a főváros egyéb sajátos viszonya. Félttem, hogy nem fognak pár hét alatt hozzászokni ahhoz; félttem attól is, hogy a laikus nagyközönség, melynek tekintélyes hányada ellenséget lát a rend őrei-ben, közönynyel, gunynyal, antipatiával fog nézni a csendőrség működése elé.

Kellemesen csalódtam.

A kísérlet nemcsak hogy bevált, tehát csendőreink nemcsak hogy megfeleltek a reájuk várt feladatnak és a beléjük helyezett bizalomnak, de maga a nagyközön-ség is szimpátiával, szeretettel fogadta őket és féltő tisztelettel nézett reájuk.

Jól esik ezt itt — e lap hasábjain — konstatálni, nem mintha az iránt lettek volna aggodalmaim, hogy az altisztek és a legénység nem tettek volna meg a vállukra nehezédő különleges szolgálat jól teljesítése érdekében mindent, ami emberi erőtől csak telik, hanem olvasva és hallván azokat a tárgyilagos kritikákat, ame-lyekkel a fővárosi lapok telve voltak és amelyeket abban az időben a fővárosban tartózkodó egyének nekem mon-dottak, azokból szinte elősugárzni láttam a büszkeséget és szeretetet, melylyel a m. kir. csendőrséget a közhangulat képviselői és szócsövei körülvették. *A sajtó elismerését nagyra kell becsülnünk.* Hogy egy olyan nagy hatalom, független erő, mint a sajtó, ha egy ilyen nagy hatalom-nak jelentős, kiváló és országos nevű képviselői emlé-keznek meg testületünkről a becsülés, a szeretet és az elismerés hangján, ezt köszönettel és tisztelettel kell fogadnunk.

Alkalm- és szükségszerűnek tartom, hogy ezekből a kizárólag a csendőrség fővárosi szereplésével foglal-kozó újságművelvényekből néhány szemelvényt az utó-dok számára közöljek és megörökítsek.

«Az Ujság» című fővárosi lap folyó évi június 16-iki számában egyik olókelő írónk (Bródy Sándor) a «kakas-tollas, szép, barna legényekről» mint «fölöttébb elegáns és kivételesen dalásokról» emlékszik meg, kik «nép-szerűsége tettek szert Pesten», akik «pedáns tisztaság-ban és aczél disciplinán nevelődnek» és akik a magyar-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás T. más gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítva.

A bécsi eucharisztikus kongresszusról. — Az oltári szentséget vivő kocsis, melyben Van Rossum bíboros, pápai logátus és a bécsi érsek ültek.

népnek kiválasztott és kiművelt oszlopfái. «Nem kell azt hinni, hogy ezek csak félelmes és rendcsináló gépek, ezek gondolkodnak is. Nem ellenszenves nekik az irodalom és csendes állomásaikon vajmi sokat olvasnak. Én is, de a könyvkiadók még jobban tudják, hogy e marczona emberek kitűnő könyvvásárlók és főképen az érzékeny szépirodalmat pártolják. Itt, e városban azt hiszik róluk, hogy pofozó masinák, én azonban láttam csendőrt, aki az ős előtti lóczán Beniczkyné valamelyik regényét olvasta.»

A *«Budapesti Hírlap»* folyó évi június 16-ik számában «A harmadik» czímen megjelent közleményben egyik kiváló újságírónk így ír a csendőrökről:

«Még mindig itt poroszkál világvárosi utjainkon a rendőr és a katonaután a harmadik, a csendőr. Zeus* az olympiai ködben** nem volt olyan titokzatos, mint ő, a kakastollas, a pnsztákról a kőfalak közé szorult jóformájú lován. Már-már kezdjük megszokni, hiszen még alkalma sem volt vitézkedni és Isten mentsen meg tőle, ... mert akkor jön a harmadik, a háromélű szurony, a kakastoll, a legjobb Mannlicher s a legbiztosabb halál ura. Akinek nemcsak czéloznia kell tudni, mint a katonának, hanem találnia is. A megszemélyesült halál, mely nem jár kaszával, néba kettős kaszával is, melynek arca nem sápadt halálosan, ellenben tüzes szemmel néz reá a falvak menyecskeje, jár köztünk gyalog daliásan vagy lovon gögösen; ráogatott szépei vagy atlétái a katonai altiszti karnak; a lelke csupa intelligencia; ba kell, Pinkerton legelső detektívje; ba kell, kegyetlen s rossz kozák; ba kell, eljár a forró augusztus legforróbb napjaiban, teljes szolgálati felszereléssel fátlan mezőkön óraszámra, vagy magas hegyeken téli viharokban, hallgatja a májusi erdő zugását s a deczemberi erdő wagneri tombolását.

Tudja a büntető jogot, még a királyi Kuria joggyakorlatából is pedz valamit. Hallottam vitatkozni ügyvéddel, mikor a csendőr maradt győztes. Láttam rengeteg csendőrkézből eredt bűnügyi írásos feljelentést, ahol alapjában száraz esetek úgy körül voltak bélelve szebbnél-szebb detektív és jogászi érvekkel, mint egy kis női kabát hermelinnel. Ismertem egy marczona, fekete csendőr-őrnestert, kinek feljelentéséből egyszer tiz sor jogi megokolást egy kiváló törvényszék méltónak ítélt arra, hogy változatlanul felvegye ítélete megokolásába. Ismertem csendőröket, akik kézrekerítettek bárom nap alatt egy nagy betörőbandát, amely után a helyszínen nem maradt a tél fagyott rögén még lábnyom sem, csak a kirabolt háztól száznegyven lépésre találtak egy fojtás-

* Zeus másként Jupiter, a görögöknél az istenek királya volt, az ő hitük szerint az ég és föld ura.

** Olympus nevezetes hegycsúcs Macedonia (Görögország) határára. A görög my hologia szerint az istenek székhelye volt.

nak használt barnás papirroncsot s ebből megállapították, hogy váltó volt, kinyomozták egy rajta halaványan látható bélyegző-lenyomat felerészből a takarékpénztárat, amelyik a váltóra a kölcsönt adta és az ipsét, aki a kölcsönt felvette, három nap nem teltt bele s burokra került az egész banda. Ismertem egy járásőr-mestert, akinek neve Magyarország valamennyi cigánya között olyan rettegett fogalom volt, hogy ha a cigány véletlenül róla talált álmodni, még álmában is olyan ijedt volt, hogy átvándlizott a jobboldalról a baloldalára. Ismertem olyan csendőrt, kinek a tarisznyájában hat álló esztendeig gondosan összehajtvva hevert egy finom uri monogrammos zsebkendő, nagy üzleti rablás ottfelejtett kis bolmija s a tettest hat évi fáradságos nyomozás után úgy találta meg hozzá, hogy harminczhét csendőrötől beszerzett adatok révén kinyomozta, hogy tiz éven belül hol követtek el betörést, ruhalopást s mikor az egyik őr megírta, hogy kilencz éve egy G. kezdőbetűs földbirtokosnál, kísütötte, hogy a zsebkendőn is G. betű van s annak a régi betörésnek időközben a fegyházból is már kiszabadult tetteséből lassu szellemi tüzön kiszedte, hogy a finom zsebkendő az ő szórakozottságából maradt a belszínen.

Ilyen a csendőr, mint detektív... Csak poroszkáljon továbbra is vidám lován. Nézelődjön, kémleljen. De a nagy Isten mentsen meg attól a pillanattól, hogy komoly akcióba lépjen. Láttam két csendőrt hétszáz ember ellen, a két csendőr lőtt, néhány ottmaradt, mert a Mannlicher-golyó épen hat ember testén szaladhat át s még a hetediknek a memoriáját is megerősíti és majdnem hétszáz ember másfél pillanat alatt úgy elrohant, hogy esküt mertem volna tenni, hogy a szemhatáron egy ember sem volt... Láttam választási harcban tiz lovascsendőrt vágatni felbőszült tömeg ellen. A hunok jutottak eszembe, Attila ostora, melynek suhintása nyomán nem marad s nem nő többet fü. S ezerötyszáz ember úgy elrohant, hogy nem érezte otthon a bokáját.

Csak poroszkáljon továbbra is. De ne váljék fergeggyé, mely felhőszakadással, villámmal, mennydörgéssel, felvillámló puskacsövekkel, véres bajonettekkel, éllel vágó kardokkal, haragos lovak habos testén rohan s gyilkol végig sugárutjainkon.»

A *«Pesti Hírlap»*-ban olvastam jeles írónktól, hogy azon ért csendőrt, a mint jegyzékkönyvecskéjével kezében abba megfigyeléseit jegyeztette. És általánosan felkeltette a közfigyelmet az az érdeklődés, nyugodt megfigyelés és szemlélődés, melyek a mi művelődésre törekvő, értelmes és komoly becsvágygyal bíró csendőreink ruindent meglátni, megrögzíteni, megérteni iparkodtak.

Ezek a fent idézett vélemények abban konkludáltak, hogy «ilyen kiváló csendőrsége egyetlen egy európa

BUTOR

késpénzért v. részletfizetére legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 83-59.

BUTOR

A bécsi eucharisztikus kongresszusról. — A kongresszus megnyitása a rotundában.

államnak nincs és hogy Magyarország lakossága nyugodt és meglegedett lehet, mert reá nézve áldásos tevékenységet fejt ki testületünk, amely szervezése óta szép fejlődést mutat és amely az államot és a társadalmat hathatósan támogatja gazdasági céljai elérésében.

A rokonszenv e spontán megnyilvánulásai bizserget, hogy minden csendőr lelkében a jól végzett kötelesség megnyugtató tudatát keltik, elbizakodottakká őket nem teszik és feltétlenül alkalmasak lesznek arra, hogy kiváló fontosságú szolgálati rendeltetésük méltó betöltésében — a jövőben is — fáradságot nem ismerő kitarásra sarkulják.

Baden nagyhercegség csendőrsége.

Ismerteti: R. L.

(Végo.)

A hajótársaság újjáépítését célzó intézmények.

Érdekes az úgynevezett *halálozási pénztár* (Sterbekassa). Ez 1856-ban létesítettet s tulajdonképen viszonyosságán alapuló biztosító-egyesület s az a célja, hogy egyik tag elhalálása esetén annak hozzátartozói vagy örökösei a halálozási (vagy helyesebben temetkezési) járulékot megkapják. Ez a járulék ezidőszereint 900 márkát (1020 koronát) tesz ki s amennyiben a nőtlen tag ezen összeg felett nem végrendelkeznék, az egylet marad. Tagsági díj fejében a tag évenként 21 korona 60 fillért (18 márkát) fizet, amely összeget negyedévenként a járásparancsnokok a tagok fizetéséből levonják és betérjesztik. Az egylet elnöke a karlsruhei kerületi parancsnok, aki mellett bizonyos számú hivatalnok és bárom tag működik. Az ellenőrzést a belügyminiszter gyakorolja.

A testület kiváló súlyt helyez a kifogástalan és katonas öltözködésre és magatartásra úgy szolgálatban, mint azon kívül.

A csendőrnek tilos a nyilvános lapokat akár közvetlenül, akár közvetve szolgálati ügyekről informálni; ugyanez tiltva van a sajtóban való részvétel.

Oly szövetkezeteknek, amelyek tisztán gazdasági céllal alakultak (fogyasztási szövetkezet stb.) tagja lehet a csendőrlegénység; más egyletekbe csakis a testület parancsnokának engedélyével léphet be. Szabad a katonai vigalmakon, táncmulatságokon résztvenni, azonban a katonai egyletekbe való belépés tiltva van.

Szolgálatteljesítés közben csakis akkor léphet a csendőr korszamába, ha azt a szolgálat érdeke feltétlenül megköveteli.

Polgári ruhát a tisztikar csakis a szolgálatonkívüli utazásoknál, a legénység pedig csak szabadságon viselhet. Minden csendőrnek havonta két szabad nap illetékes, amikor is engedély nélkül polgári ruhában elhagyhatja állomáshelyét.

Ha a csendőr ingatlant akar vásárolni, vagy neje, esetleg más hozzátartozója mellékjövedelmet bajt fog-

lalkozást óhajt üzni, ehhez a parancsnok engedélyre van szüksége.

A tiszteknek aktív és passzív választójoguk van, a legénységnek ellenben nincs.

A csapathoz való viszony.

Beke idején kizárólag abból áll, hogy a csendőrség a katonai hatóságok oly irányu felhívásainak, amelyek hadbíróági vagy fegyelmi ügyekre vonatkoznak, eleget tenni tartozik.

Csapattisztek csakis arra az időre bírnak a csendőr felett parancsnoklási joggal, amíg szolgálatilag együttműködnek. Ha a csendőr ily viszonyban oly parancsot kap a csapattisztól, amely a különleges rendszabályokba ütközik, ezt köteles a parancsot adó tisztnek megjelenteni. Ha a tiszt ennek dacára fenntartja rendelkezését, akkor a parancsot teljesíteni kell, azonban a tényállás az előjáró tiszt parancsnokságnak bejelentendő. A csendőrök katonai személyek elleni feljelentéseit közvetlenül az illetékes katonai parancsnoksághoz intézi. Mozgósítás esetén a csendőrség bizonyos számú tábori csendőrt oszt be a badrakelt sereghez. Mozgósítás esetén a csendőrség teendői (analog) hasonlatosak a mi csendőrségünkével. Épen úgy, mint nálunk, a badeni csendőr mozgósítás esetén nem válhat meg a testülettől.

A badeni nagyherceg kiváló hajlandósággal viseltetik csendőrsége iránt, amelynek minden adandó alkalommal tanujelét is adja. A katonai legfelsőbb vezetést magának tartotta fenn. A csendőrség parancsnoka (egy tábornok) igen messzemenő intézkedési és rendelkezési joggal bír s a szolgálat vezetésére és kezelésére újszólván döntő befolyást gyakorol. Hiánynak tekinthető, hogy nincs segédfőtisztje, mert hiszen a segéd munkások bármily megbízhatók, tiszt ügyekben mégsem lehet őket igénybe venni.

Kitűnően bevált intézmény a *nyomozó hivatal*, amelynek révén a nyomozás nemcsak a testület által, de újszólván az egész országban kitűnően irányítható. A nyomozó közlöny szerkesztése és nyilvántartása a lehető legpontosabb. Közbeeső tiszt állás (amely a mi szakasyparancsnokságunknak felel meg) nincsen Badenben, ami a fegyelem nebézkesebb kezelését látszik előidézni.

A portyázás sokkal szabadabban történik, mint nálunk, vagyis kevesebb a korlátozás és előírás. Így újabban az őrzéstartások sablonszerű lefolyása csakis a legszükségesebb mérvben iratik elő, annál többször azonban egyes nagyobb községek, vagy fontosabb tereptárgyak felkeresése és leportyázása.

Ilyenkor fontos szerep jut az idegenforgalom ellenőrzésének is. Szakított a badeni csendőrség azzal a rendszerral is, hogy az egyes tereptárgyakon való tartózkodás idejét előre meghatározta; a járőr addig (de csak addig) tartózkodik egy-egy tereptárgyon, ameddig azt a szolgálat érdeke megkívánja.

A bécsi eucharisztikus kongresszusról. — A menet befordul a burgba.

A legénységi állomány kiegészítésének rendszere felette előnyös; különösen bevált és előmozdította az állomány állandóságát a bat évi szolgálati kötelesség (capitulatio).

Jól működnek az úgynevezett főőrmeztetek (Oberwachtmeister), akik amolyan közeparány a tisztakar és a legénység között. Megszólításuknál (tisztakar részéről is) megilleti az „úr” kifejezés.

A csendőrség létszáma — lakosság és területhez viszonyítva — aránylag csekély, ez azonban az ottani igen rendezett közbiztonsági viszonyoknak tulajdonítható.

Igen jól bevált a végleges, esetleges időleges elbocsátás is, mert sok káros elem, mely ellen büntetőbírósi eljárást mégsem lehet folyamatba tenni, ilyen módon távolítható el a testületből. Ezzel szemben nem egészen szerencsésnek jelezhető a büntetésből való átbélyezés alkalmaztatása, mert egyrészt elkeseríti az illetőt a vagyoni károsodással, másrészt — s ez voltaképpen a legfontosabb — a szolgálatra káros hatású, mert hiszen természetes, hogy akit büntetésből átbélyeznek, azt nem teszik jó helyre s így idővel egyes örsök, hogy úgy mondjam, számkivetési gyarmatokká válnak.

Európaszerte ismeretes, hogy Badenben a legrendezettebbek a közbiztonsági viszonyok és mintaszerű a közigazgatás; méltán sorakozik melléje az őt odaadón támogató csendőrség, amely — mint már említettem, — nemcsak uralkodója kiváltságos hajlandóságát, hanem a lakosság bizalmát és ragaszkodását is osztatlan mértékben bírja.

Krupp.

A világbiró Krupp-gyár főnállásának századik évfordulóját ünnepelte mostanában és az egész művelt világ figyelme Eszen városára fordult.

A császár, a kancellár, a birodalom előkelőségei követték a hívószót és a nagynevű család barmadik és negyedik generációjára örvendő látbatta, mint forrott össze vállalata a német nép érzéseivel és törekvéseivel. Száz évvel ezelőtt bárom munkás és egy nyomorúságos műhely, ma betvener alkalmazott és Németország legnagyobb ipari telepe, e két tény beszédes bizonyága a százesztendősi küzdelemnek, fáradhatatlan törekvésnek, sok eszenvedésnek, de még több sikernek és végül a most annyira csodált, irigyelt és szinte elérhetetlennek látszó hatalomnak és gazdagságnak.

És mindez egy ember érdeme. Krupp Alfrédé, a ki

nek századik születésnapját ünnepelték a jubileummal együtt. Ha vannak az ipari életnek legendás alakjai, akkor Krupp Alfréd azok közé tartozik. A mikor Krupp Frigyes, a vállalat megalapítója meghalt, fia, Alfréd 14 esztendő volt. Vagyona nem volt. A gyár adóssággal már rég fölemésztették a kis tőkét. Krupp Frigyes élete utolsó éveiben már adót sem fizetett, nevét törölték az eszenzi adózók sorából. És a fiatal Alfréd, kezdetben édesanyja támogatásával, később csak saját erejére támaszkodva, világbalalommá tette a Krupp nevet. Ismételnem kell, csak a maga erejéből... A német nép és nemzet akkor darabokra szaggatva, a sors viharaival küzdve, nem törődött vele. Állami kedvezésekre nem számíthatott. Sőt ellenkezőleg, a legnagyobb bizalmatlansággal fogadták. A mikor 1843-ban megkezdte a puskagyártást, első fegyvereit megküldötte a porosz hadügyi miniszternek és megkérte, vizsgáltaassa meg szakértőivel, talán jónak találják és ő is beállhat az állam szállítói közé. Ládait a miniszteriumban azonban föl sem bontották, hanem ridegen tudatták vele, a porosz fegyverek oly jók és tökéletesek, hogy javításukra vagy megváltoztatásukra senki sem gondol. Senki sem hitte, hogy a kis eszenzi gyár az angol ipar akkori világhírű aczéltermékeivel képes lesz versenyre kelni. Krupp Alfrédnek nem maradt más választása, mint nem keresve tovább a hatalmasok kegyét s elismerését, alulról-fölfelé meghódítani az ipart és kereskedelmet és a sikerek révén az államot.

Nem volt könnyű munka és csak kivételes ember érhetett e tövises úton ezélhoz. Csak most tűnt ki. Krupp Alfréd sokoldalú zsenialitása. Ő volt vállalatának anyagi és szellemi vezetője, ő fogadta fel munkásait és gondoskodott azok jólétéről, ő volt gyárának első szakembere, ő iparkodott és tudott is jobb aczél gyártani, mint az angol és végül ő maga utazott, keresett vevőket, ő hirdette termékeinek jóságát és ő vetette meg alapját a hitnek, hogy vállalatában, munkájában, szorgalmában bízni lehet és kell, 1835-ben állította fel az első 20 lóerejű gőzgépet és az új berendezéssel együtt megkezdődött a mesébe illő fellendülés. Két esztendővel később már 55 munkással dolgozott és vállalatának évi forgalma 96.000 márkát tett ki. A Rajna-vidéken lassan megszerették szerszámaikat és gépeiket és az egyre szaporodó rendelések kényszerítették telepének növelésére. Természetesen a nagy sikerek a fegyvergyártással függnek össze, de itt is előbb a külföld ismerte fel gyártmányai elsőségét. Az 1851-iki londoni és 1854-iki párisi kiállításon a szakértők már a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a különben szemükben nem népszerű német gyárról. De csak az 1866-iki háború után érte el Krupp, hogy Poroszország és később a német birodalom is feltétlenül megbódoltak talentuma előtt és az új császárság első és szinte versenytárs nélkül álló fegyverkovácsává tették. Krupp Alfréd kétségkívül meg is érdemelte a nagy kitüntetését, mert mindig jó német volt és az is maradt szerencsés és rosz órákban egyaránt. A mikor 1855-ben a francia kormány felbivta, hogy francia földön építsen ágyúgyárat, nem ballgattott a hívó szóra, nem vonzották az ígért nagy állami kedvezések, otthon maradt és dolgozott tovább. A mit pedig a külföldön szerzett, azt is részben hazája javára fordította, hisz a nagy költséget okozó és badi szempontból olyan fontos kísérleti telepek is e pénzből kerültek ki.

Krupp Alfréd 1887-ben halt meg és Frigyes fia, a ki később oly szomorú körülmények között hagyta el a

földi életet, csak folytatta a nagy munkát, atyja nyomdokain járva. Az ő feladata már könnyebb volt. A világ minden részéből kértek ágyút, puskát, pánczélokát és gépeket. Az állam csak nála rendelt. A pénzpiac szívesen szolgált kölcsönrel és ezért a siker minden feltétele az ő kezében nyugodott. Ily körülmények között ért el a Krupp-vállalat a mai magasságba, a hol egyedül áll és messze mutatja a szilárd akarat, a vasmunka és a szerencse áldásának hatalmát. A Krupp-család eszei villájából ma egy kis világot kormányoz, majdnem korlátlanul. A törzsgyár mellett három kísérleti telepe, három kőszénbányája, számos vasbányája és Kielben bajógyára van. Mindent termel, mindent készít, kovacsol, a mire a fegyveres hatalomnak szüksége van. A világ első hadserege hadi készültségét, harci felsőbbségét részben e berendezésnek köszönheti. Talán ezért is a Krupp-gyár a német nép egyik jogos büszkesége.

A mikor Krupp Frigyes 1902-ben meghalt, a család vagyona már 200 millió márka volt. Ezt az óriási összeget az idősebb leány örökölte, a kit csakhamar oltárhoz is vezetett egy szerencsés emberfia, von Bohlen und Halbach követségi tanácsos, a ki a császár engedelmével fölvette a Krupp-nevet. A család tehát tovább él és virágzik és máris két új Krupp-fiú hallgatja a legendákat, a melyeket szerencsés nagyapjuk küzdelmekben oly gazdag életéről mesélnek szerte Esszen városában.

Ez a kép azonban nem volna teljes, ha nem illesztetnék melléje egy még ragyogóbbat, a milliós vállalat munkásainak sorsát. Krupp Alfréd jelmondása volt: minden munkának célja a közjó legyen. És csakugyan ő és utódai sobasem feledkeztek meg a közjóról, a melyet csak úgy ápolhattak igazán, ha fényes jövedelműkhöz bőkezűen juttattak alkalmazottjaiknak. Az idők során sok minden változott e földön, a bárom munkáscsapat valóságos táborra nőtt és az ipar dolgosai sorában hódító hatalommá lett a szocializmus. Hetven-ezer munkás között valóban nem bíányoznak az új szellem apostolai sem. De minden törekvésük megdől a tényen, hogy a Krupp-gyárak bőkezűen gondoskodnak nemcsak az egészségesek fizetéséről, hanem a betegek gyógyításáról is, családi bázis mintaszerűek és a ki egyszer belekerült a rendes munkások sorába, annak semmi oka nincs aggodalommal tekinteni a jövőbe. Mi sem vet ragyogóbb fényt a mostani ünnepekre, mint az a jelenet, hogy az első nap a jubilánsoknak szólt, kik már 30—50 esztendeje szolgálják a vállalatot és ama kivételesek közé tartoznak, a kik a magok munkájával segítették a csodás fejlődést, a melynek párja talán csak az új világban akadhat.

Mit is tett Krupp Alfréd? Mindig az első volt a munkában és csalekvásban, megértette a kor szellemét, minden újítást rajongással fogadott és sietett fölhasználni céljaira, az első gőzgép az ő gyárában zakatolt, a villamoság csodái az ő vállalatában letek először alkalmazásra és e mellett mindig megőrizte szívének jóságát, nem kábitotta el a milliók fénye és bár élete utolsó szakában a császár barátságával dicsekedhetett, barátja maradt munkásainak. Nem is hagyta el utódjait e példás élet után sem a hatalmasok kegye, sem az alkalmazottak szeretete. Az igaz, hogy esztendőnkint milliókat fordítanak szociális célokra és még több pénzt már az állam érdekében is a fegyvergyártás tökéletesítésére. A Krupp-vállalat minden irányban teljesíti kötelességét, ez volt multjának és ez jövődjének is záloga.

Természetesen e fejlődésnek is vannak gátjai és van

kétségkívül batára is. Mert a Krupp-gyárat a harcziak kor, az állig való fegyverkezés évtizedei szülték, bire ép a fegyvergyártásban lett nagy. De ez nem jelenti, hogy egy békésebb korban, bábóruk multjával, be kellene zárnia műhelyeit. A mai világ talán nem is tudja, hogy Essenből a békét is tudja szolgálni oly termékekkel, a melyeken mai közlekedési rendünk nyugszik és ba eljön az az idő, a mikor az emberiségnek nem lesz többé szüksége ágyúkra és pánczélokra, Krupp el fogja árasztani a világot aczélsíneivel, a melyeknek gyártása titkát eddig kifürkészni senki sem tudta. A másik kérdés azonban az, vajjon a még egyre növekedő munkássereg nem fog-e oly követelésekkel előállni a melyek a nagy vállalat decentralizálására fognak vezetni. Essenben lesz német földön az első barcz Európa legvagyonosabb vállalkozása és az egy rendszerben nevelt, az egy névhez kapcsolt munkástömeg között.

Ez azonban a messze jövő problémája. Ma a Krupp-villa békés magasságából a császár minisztereivel és a most élő nemzedékekkel együtt csodálja és dicséri Krupp Alfréd dolgos életét és szava, kívánsága a munkások ezreire keresztül az egész német nemzetbe szól. Ime egy ember is tud alkotni nagyot és hatalmasat, ba oly nagy a bizodalma a sikerben, hogy neveti a sorscsapásokat, gúnyolódó, kisebbitő és irigykedő kortársait és nem várva csodás segédelmet sem az égtől, sem a földtől, öntudatosan halad a kitűzött cél felé. Persze kivételes szerencse nélkül alig sikerül az ily vállalkozás. De kivételes férfiaknak különösen nagy a szerencsájük. Ez a Krupp milliónak, a Krupp névnek a magyarázata. És boldog nemzet az, a mely egy évszázad alatt legalább egy ily névvel dicsekedhetik.

KÉPEINKHEZ.

A bécsi eucharistikus kongresszusról.

Az «Eucharistia» szorosabb értelemben véve az egyház szertartásában szokásbavett bálajma, amely az urvacsoránál az isteni jótétemény, különösen pedig a megváltás áldására vonatkozik. A katolikus egyház általában a legszentebb oltári szentség s az oltári szentségen rejli isteni erő megünneplését érti az eucharistia alatt.

Maga az eucharistikus kongresszus a világ minden részéből egybegyülekező katolikus főpapság értekezlete. Tevékenysége pedig arra irányul, hogy a katolikus hívőket már a gyermekkorban megkezdett s minél gyakoribb, esetleg mindennapi áldozásra serkentse; továbbá az áldozási pápai dekretumok hirdetése által a gyermekek ártatlanságának megvédésére és megóvására oktasson, a felnőtteknél pedig segédeszközt nyújtson a hitbuzgóság megőrzésénél kifejtendő lelki tevékenységre. Egyszóval az isteni felelemben és a krisztusi tan szellemében való erköles életre buzdítani a keresztény emberiséget és hirdetni azt, hogy Krisztus szavai az egyház szilárdságáról és legyőzhetetlen sziklájáról igazak és igazak is fognak maradni mindörökké. A kongresszusi rendkívül népes körmeneteken kifejtett fényűzel és pompával pedig az egyház erőteljes felvirágzását dokumentálni a keresztény világ előtt.

Az eucharistikus kongresszus idejét és helyét mindig a római katolikus egyház feje: a római pápa határozza meg s az ez évi kongresszus színhelyéül Bécsot, az osztrák császárvárost jelölte meg. S a császárváros,

mint azt képeink is mutatják, kitett magáért minden tekintetben. Tekintettel arra, hogy a körmenetben Ő Felsége, koronás királyunk is résztvett, minden tőle telhetőt elkövetett a rendezőség, hogy a körmenet és az ünnepély minél impozánsabb legyen. S bár a tartós esőzés sokat rontott az ünnepély fényén, jelentőségéből azonban legkevésbé sem vesztett.

Már napokkal, sőt betekkel előbb gyülekezni kezdett a kongresszusa a világ minden részéből a mindenrendű és rangu katolikus főpapok, kegyes zarándokok és katolikus hívők nagy serege, úgy, hogy magában a körmenetben több mint százezer hívő, köztük 15,000 magyar vett részt.

Teljes lehetetlen egy ilyen ünnepély grandiózus voltát s magasztos hatását rövid közleményünk keretében ismertetni; olvasóinknak ez okból csak nébány képet mutathatunk be, abban a reményben, hogy ezekhez fűzött képzelete segítségével valamennyire mégis tájékoztatja magát eme monstre-ünnepély fényéről és pompájáról.

HIREK.

Egy csendőr meglövetése. Péter Miklós csendőr, szeptember hó 12-én éjjeli 11 órakor a hunyadmegyei Alsónyiresfalván teljesített helyi szolgálat alkalmával, portyázás közben ismeretlen egyén által, ki egy fa mögé volt rejtőzve, 2—3 lépésnyi távolságról orozva jobblábon lövett. A meglőtt csendőr a menekülő tettes után, kinek széleskörű nyomozása a hátszegi szakasz részéről folyamatba tetetett, két lövést intézett, minek eredménye azonban, — minthogy a tettes elmenekült, — ismeretlen. Péter csendőr a lövés következtében csak könnyebb természetű sérülést szenvedett.

Lövés a járőrre. A Máramarosszigetbe tartozó Szigetkamarán szeptember 18-án, éjjeli 11 órakor egy ismeretlen egyén Sziráki János szolgálatban állott máramarosszigeti városi őrsbeli csendőrre lőtt, de nem találta. A csendőr a lövést szintén eredménytelenül viszonzta, mire az ismeretlen támadó elmenekült. Nyomozása folyamatban van.

Kérelem. Szabó György csendőr, ki Keczel községben állomásozik, kéri a folyó évben Budapesten altiszti vizsgát végzett Zwiffkovich Béla csendőr ez. őrmestert, hogy egy reá nézve fontos okból, czimét vele sürgősen tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Alkoholt szerető francziák. Az alkohol túlságos élvezése ellen Franciaországban is erős mozgalmat indítottak, ám idáig minden eredmény nélkül. Az alkoholtermelés és fogyasztás 1911-ben nemhogy csökkent volna, de még növekedett. Franciaországban 1911-ben 2,415,000 hektolitert termeltek, egymillió hektolitert exportáltak ebből a tömegből, a többit lenyelték a derék francziák. 1910-ben 2,391,000 hektolitert termeltek és az országban 1,339,000 hektolitert fogyasztottak. Ezidén tehát egy lakos torkára 4-06 liter jutott, míg 1910-ben mindössze 3-59 liter. Az ország különböző részeiben persze különböző az alkoholfogyasztás. Északon isznak legtöbbet, a germánok meg a kelták, délen és délnyugaton a legkevésbé. Ez azért is édekes, mert délnyugaton, Charente és Gers környékén gyártják a legtöbb konyakot. Az alsó-szajnai departementban, a melynek fővárosai Rouen és Le Havre, isznak legtöbbet, fejkenként 12-58

litert. Azért, mert itt laknak a hódító normannok, a kiknek fajrokonai Skandináviában, Dániában és Angliában is bűk maradtak a borosflaskóhoz. A normann iszákosok mögött a kelta bretonok következnek: fejkenként 5—6 litert isznak.

Légyfogdosás mint sport. Amerika nagy ujságjai hónapok óta kíméletlen harcot folytatnak a legyek ellen. Elmondanak róluk minden rosszat, mint terjesztik a veszedelmes fertőző betegségek csiráit és mint szűrták már halálra embereket. Ezek nyomán tervszerű, szervezett hadjárat indult meg ellenükben és a nyár folyamán Amerikában minden férfi, minden nő légypusztításra vetette magát. Főleg a gyerekek porsza. Legjobban Chicagóban szervezték a légyölés sportját. Ott ugyanis egy derék polgár száz dollárt ígért annak, a ki hét nap alatt a legtöbb legyet öli meg. A kitűzött idő lejártakor annyi légy érkezett a derék polgár lakására, hogy megszámlálására gondolni so lehetett. Ekkor tiz újabb díjat tűzött ki, tiz gyerek számára, a ki sok-sok legyet megöl. Közben a Newyork Herald ráterelte a közönség figyelmét a legyek rendkívüli szaporaságára. És pedig ügyes módon tette, appellálva az amerikaiak üzleti szellemére. Díjakat tűzött ki azok számára, a kik pontosan kiszámítják, hogy április 19-ikétől kezdve augusztus 10-ig hány utódja lesz egyetlen légynek. A számítás alapjául egy amerikai tudós vizsgálatainak kellett alapul szolgálni, a melyek szerint a légy egyszerre 120 tojást rak és a születő legyeknek fele mindig nőstény. Kilenc ember egyforma eredményre jutott, ezek kapták a díjakat. A megfajtás szerint egyetlen légynek néhány hónap alatt 341 trillió 616 billió, 813 millió 559,321 gyermeke, unokája és dédunokája lesz.

Halászás fonograffal. Az Egyesült-Államokban, a Sackett-tó partján, Monticellóban a napokban nagy forrongás támadt, a melyik azzal végződött, hogy egy John Read nevű embert jogtalan halászat miatt törvény elé állítottak. A Sackett-tó bires nagyszámú izletes baláról és azért tolongnak oda a halászok kedvelői. Az utóbbi napokban azonban a szerencse nem kedvezett a halászosoknak, mert türelmes várakozás után rendesen üresen húzták ki a vizből borgaikat. A halászosok már-már kétségbeestek, a mikor egy napon különös hangokat hallottak, a melyek a titok nyomára vezettek. A tónak egy csendes helyén meglátták John Readot a bárkájában, a mint alámerítette és visszarántotta horgját és minden rántásnál egy újabb hal került, a bárkában már össze-fogdosott társaihoz. A halászosok megbotránkoztak a vakmerőségén, megrohanták a szerencsés vetélytársat és magukkal vonozták a kádi elé, a hol a vádlott így védekezett: Arra nem volt elegendő pénzem, hogy zenakart szerződtessek, vettem tehát egy fonográfot, kiállítottam gunyhóm ajtajába, felbúztam és játszottam, úgy hogy a halak hipnotizálva, mind a horgomra futottak. Mért nem vesznek maguknak a többiek is fonográfot vagy miért nem hagyják abba a halászatot, ha nincs jó és praktikus eszméjük?...

Király az omnibuszon. Az omnibuszok végnapjai Párisban csakugyan bekövetkeztek és ebből az alkalomból egy párisi lap az omnibusz közlekedésének lezárásáról a következő érdekes adatokat közli: «A párisiak nem szívesen válnak meg az omnibusztól, a melynek keletkezését a régmúlt időkben gúnyosan fogadták. A régmúlt idő 1664-ben volt, a mikor XIV. Lajos király Suchet és Crenon uraknak először adott kizárólagos engedélyt, hogy kétfogatú nagy kocsijaikon a város belsőjében és külső részeiben a személyszállítást lobonyo-

lithassák. A párisiak azonban berzenkedtek az újítás ellen és az első omnibuszoknak alig akadt utasuk, de annál több támadójuk, a kik kövekkel dobálták és össze is zúzták a kocsikat. A vállalkozók nagy kérésére aztán a diákság egy napon megszállta az omnibuszok ülőhelyeit és reggeltől estig végigkocsikáztak Páris utczáin. Ez se használt. Csak akkor szűnt meg az ellenszenv, a mikor XIV. Lajos Enghien herczeg kíséretében omnibuszon ment a Louvretól a Bastilleig, a melynek kapuján nagy betűkkel ez a felirat diszelgett: «Réservee pour bon plaisir du roi.» (Fentartva a király kedvtelése czéljából) Másnap már az összes omnibuszok zsúfolásig megteltek utasokkal.

Az amerikai posta, mint erénycsász. Amerikában a leányok, asszonyok, meg férfiak között igen föllendült a titkos, a poste-restante levelezés. A postahivatalnoknak úgyszólván nem akadt egyéb dolguk, mint poste-restante leveleket szortirozni, kiadni és a mi legjobban bősztette őket, a legjobb kliensek épen iskolásleányok, djások. Már-már elviselhetetlen lett a poste-restante túltengése, arról beszéltek, hogy visszaélnék a postával, erre az igazgatóság rendeletet adott a postabivataloknak és ez a rendelet egyenesen erénycsászokká alakítja a daliás postatiszteket. Minden posterestante küldemény után kérdezősködő nőtől ezeket kell kérdeznie a hivatalnoknak: Van már ön húsz éves? Van állandó lakása? Fölvett névre érkezett a levél? Erkölcstelen ez a levelezés? Ha a két első kérdésre igenlő a válasz, akkor a hivatalnok kijelenti, hogy a levelet postán lakására küldik, de ha ez nem tetszene, akkor a levelet megsemmisítik. A megsemmisülés veszedelme vár a levelekre akkor, ha a czímzett nincsen még húsz éves, vagy ha a második két kérdésre nem mer igenlő feleletet hazudni.

Szerkesztői üzenetek.

912. «A csendőrség és a községek» czimű czikke nem közölhető. — Mindazok a teendők, a melyeket ön mint kívánatos újítást javasol, elé vannak írva a azokat a községi előljáróságok tőlük telhetőleg fogadatosítják is. Hogy a nyomozás sikertelenségének legtöbbször a késői értesítés az oka — az természetes s azt mindnyájan tudjuk, de nem hiszszük, hogy az ön által javasolt közeg rendszeresítése gyorsítaná az eljárást.

Kellemes. 1. A folyó évben nem. 2—3. Bizonytalan. 4—5. Ha a feltételeknek megfelel. igen. 6. Egyelőre nincs tervbe véve. 7. A készlet elfogyásáig.

Érdeklődő. Nem.

63. 1—3. Igen.

N. J. 777. 1. Sikkasztás. 2. Lopás büntette.

Sz. K. csendőr. A Határozványok szerint fizetni tartozik.

1890. Felvételre nem számíthat.

300. T. Legközelebb folyósítva lesz.

F. d. csendőr. Előző idő nem számít be; végkielégítés 300 korona.

Sorsjegyei nem nyertek: N. 75. Tóth és Lovasi őrmesterek.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület területén a dályoki, beremendi és vajszlói gyalogőrsök 1912 augusztus 16-án, a szuloki gyalogőrs 1912 augusztus 19-én és az iváni gyalogőrs 1912 szeptember 6-án lovasítottak.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi szeptember hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával, a véderőről, valamint a honvédségről, továbbá a katonai bünvádi perrendtartásokról szóló törvények létrejötténél való sikeres közreműködése elismerésül:

Hazai Samu belső titkos tanácsos, altábornagy, m. kir. honvédelmi miniszternek, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi szeptember hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával, a véderőről, valamint a bondvédségről, továbbá a katonai bünvádi perrendtartásokról szóló törvények előkészítése illetve létrejötte körül kifejtett kitünő szolgálatai elismerésül:

Ivándai Karítson Lajos honvédelmi miniszterinmi államtitkárnak a Lipót-rend középkeresztjét és

Szurmay Sándor vezérőrnagynak, a honvédelmi miniszterium I. csoportja főnökének a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Előléptettek:

1912 szeptember 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Sándor IV. és Simokov István; továbbá

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Goldner Jakab; végül

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Felügynök betéteket takarékpénztári könyvecskére 1 Oly társasági betétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyezni el intézetünkkel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2 Oly tőkekamatot fizetünk, melynel a betét az 1. pontban jelzett felmondási időtől nem költi, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegot nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyt kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzölőbiztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézkvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mersékelt költségek felszámításával. Voszunk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Gál Lajos őrvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*;
a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Hegyközi György, Kiß János II., Pályi Sándor, Péczeli
János és Schweitzer István; továbbá
a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Kiss György és végül
a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Szabó Pál csendőr cz. őrmesterek, *őrvezető cz. őr-
mesterekké*.

Kinevezettek:

1912 szeptember hó 1-ével:

csendőr járásőrmesterekké:

Perényi György	őrmester, (1. rangszám),
Gálos József	* (2. ") a VI.,
Volf János	* (3. ") a IV.,
Mojza György	* (4. ") a VIII.,
Szabó István IV.	* (5. ") a II.,
Bartha Ferencz	* (6. "), és
Antal Imre	* (7. ") az I.,
Házy János	* (8. ") a III.,
Kázmér Ferencz	* (9. ") az V.,
Csomafái László	* (10. ") az I.,
Kinn János	* (11. ") az V.,
Kerekes Sándor	* (12. ") a VIII.,
Polgár György	* (13. ") a III. sz.

csendőrkerület állományában.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
látattott:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Ns. Sarkadi N. Lajos járásőrmester, 1912 jan. 11-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
látattak:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Magyari Ferencz őrvezető cz. őrmester, 1912 aug.
28-án;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Zsik Ábrahám csendőr, 1912 április 20-án, Beke Ist-
ván csendőr, 1912 aug. 13-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Ruzsits István csendőr;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Helyes Sándor, Fülöp Béla, Fülöp Kálmán, Popovics
Miklós, L. Szabó Ferencz, Vigh Pál, Danielovits Győző,
Csenár József, Sebmidt Rikárd, Suri András és Nyisztor
Győző csendőrök;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Schwartz Albert és Tóth Ferencz csendőrök; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Varró János és Szilágyi Albert csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Horváth Vendel csendőr; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Ács József és Basa Gábor csendőrök 3—3 drb., Keleti
Gábor őrvezető cz. őrmester és Molnár György csendőr
cz. őrmester pedig 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból
álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Stein László csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak
1912. évi 124,644/VI-a szám alatt kelt engedélye alap-
ján vezetéknevét «Sándor»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Nagy Ferencz I. csendőr cz. őrmester, Pál Sárával,
1908 május 27-én, Vésztőn.

Vig László csendőr, Bajdik Máriaival, 1909 szeptember
18-án, Margittán.

Krajcsovics János csendőr cz. őrmester, Arany Julian-
nával, 1908 augusztus 19-én, Mezőturon.

Szabó Sándor I. csendőr, Boros Juliaival, 1909 aug.
10-én, Zentán.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Jákim László csendőr cz. őrmester, Fiozay Emiliával,
1912 augusztus 12-én, Aknasugatagon.

Tók István őrvezető cz. őrmester, Dinda Máriaival,
1912 július 27-én, Nagymihályban.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir-
csendőrségi hiva-
talan nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

*Honvédelmi miniszter ur őnagyméltósága által 5242/912. sz. a.
rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési
cikkék, nyári szürke és fehér czernekstyúk raktárunkon a leg-
jutányosabb árban kaphatók.*